

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU
Wydział Badań i Analiz

RYNEK PRACY
I PROGRAMY RYNKU PRACY
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
W 2008 ROKU

Toruń, czerwiec 2009

Opracowanie przygotowano w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Toruniu
Wydział Badań i Analiz
www.wup.torun.pl

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła.

SPIS TREŚCI

1.	Ogólna charakterystyka funkcjonowania rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim.	3
2.	Obsługa instytucjonalna i uwarunkowania prawne	4
3.	Charakterystyka zmian w bezrobociu w 2008 roku	4
4.	Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko - pomorskim	7
5.	Fundusz Pracy	8
6.	Realizacja programów rynku pracy	10
6.1.	Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich	10
6.2.	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	12
6.3.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	14
6.4.	Programy lokalne realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy	18
A.	Praca i Środowisko 2008	18
B.	Działania wspierające przygotowanie lub realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego województwa kujawsko - pomorskiego	18
C.	Działania wspierające rozwój zatrudnienia i działalności gospodarczej w oparciu o zasoby kulturowe	18
D.	Projekty wspierające łagodzenie skutków pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia	18
6.5.	Programy wojewódzkie realizowane w 2008 roku z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej	19
A.	Program 45/50 PLUS	19
B.	Programy skierowane do osób bezrobotnych z obszarów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców	19
C.	Programy z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych	19
6.6.	Europejski program edukacyjny Leonardo da Vinci	20
7.	Inne programy rynku pracy realizowane przez wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu	20
7.1.	Działalność promocyjno - informacyjna	20
8.	Badania rynku pracy	21
8.1	Badania statystyczne	21
8.2	Badania socjologiczne	22
A.	Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko - pomorskiego	22
B.	Funkcjonowanie firm powstałych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej	23

C.	Analiza szkoleń organizowanych przez PUP oraz działalności szkoleniowej instytucji szkoleniowych w województwie kujawsko - pomorskim	23
9.	Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej	24
10.	Służba Zastępcza	26
11.	Zatrudnienie obywateli polskich za granicą	27
11.1	Zatrudnienie obywateli polskich w ramach europejskich służb zatrudnienia EURES w 2008 roku	29
11.2	Krajowe pośrednictwo pracy	31
11.3	Agencje zatrudnienia	31
12.	Koordinacja systemu zabezpieczenia społecznego	32
13.	Wykaz najważniejszych analiz i publikacji Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w 2008 roku	34

SPIS TABLIC, MAP I WYKRESÓW³⁷

	Wybrane dane o województwie kujawsko – pomorskim	35
	Pracujący według sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim	36
	Pracujący według płci w 2007 roku	36
	Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 i 2008 roku	37
	Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w 2008 roku – struktura	37
	Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia. Stan w końcu okresu	38
	Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy. Stan w końcu okresu	39
	Struktura bezrobotnych w województwie kujawsko – pomorskim. Stan w końcu 2008 roku	40
	Stopa bezrobocia według województw. Stan w końcu grudnia 2008 roku	41
	Stopa bezrobocia według powiatów województwa kujawsko – pomorskiego stan w końcu grudnia 2008 roku	42
	Stopa bezrobocia w Polsce i województwie kujawsko – pomorskim w latach 2001 – 2008 Stan na koniec kwartału	43

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA FUNKCJONOWANIA RYNKU PRACY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Województwo kujawsko – pomorskie zajmuje powierzchnię 17.972 km², co stanowi 5,7% obszaru kraju. W skład województwa wchodzi 19 powiatów oraz 4 miasta na prawach powiatów. Województwo kujawsko – pomorskie to 144 gminy (z tego: 17 to gminy miejskie, 35 miejsko – wiejskie oraz 92 wiejskie). W naszym regionie są 52 miasta oraz 3.533 miejscowości wiejskie. Liczba ludności województwa (według stanu na koniec grudnia 2008 r.), wynosi 2.067.918 osób, co stanowi 5,4% ludności Polski. Większość mieszkańców naszego regionu to kobiety (51,7%). Na 100 mężczyzn w województwie kujawsko – pomorskim przypada 107 kobiet. W miastach zamieszkuje 60,9% ogółu ludności. Większość mieszkańców województwa (64,6%) jest w wieku produkcyjnym. W wieku przedprodukcyjnym znajduje się 20,0% ludności, a w poprodukcyjnym – 15,3%.

Liczba pracujących w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2008 roku wyniosła 235.718 osoby i była wyższa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku o 5.178 osób. Wskaźnik zatrudnienia według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w IV kwartale 2008 roku w województwie kujawsko – pomorskim wynosił 49,7% (w analogicznym okresie w 2007 r. wynosił 47,5%). Dla Polski wskaźnik wynosił 51,0% (w analogicznym okresie w 2007 roku wynosił 49,5%). Współczynnik aktywności zawodowej mierzony według metodologii BAEL w IV kwartale 2008 r. wzrósł do 54,1%, podczas gdy w IV kwartale 2007 wynosił 51,7%. (Polska - 54,7% a w analogicznym okresie w 2007 roku - 54,1%).

Według danych Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, w rejestrze REGON w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku pozostawało zarejestrowanych 192.182 podmiotów gospodarczych, co stanowi 5,1% podmiotów w Polsce. W sektorze publicznym działało 3,0% podmiotów, w sektorze prywatnym – 97,0%.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2008 roku wyniosło w województwie kujawsko – pomorskim 231.682 osoby i było wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego o 6.513 osób.

O ile potencjał ekonomiczny i społeczny lokuje nasze województwo na środkowym miejscu w kraju, to sytuacja na rynku pracy jest o wiele bardziej skomplikowana: województwo kujawsko – pomorskie należy do najbardziej zagrożonych zjawiskiem bezrobocia.

2. OBSŁUGA INSTYTUCJONALNA I UWARUNKOWANIA PRAWNE

Instytucjonalną obsługą rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2008 roku zajmowały się: Wojewódzki Urząd Pracy oraz 20 Powiatowych Urzędów Pracy. Wojewódzki Urząd Pracy funkcjonuje jako wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna i wykonuje zadania samorządu województwa w zakresie realizacji ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zadania samorządów powiatowych w tym zakresie realizują powiatowe urzędy pracy. Trzy z nich: w Bydgoszczy, Grudziądzu i Włocławku obejmują swym działaniem po dwa powiaty – tzw. grodzki i ziemski. W Toruniu funkcjonują dwa PUP: osobno dla miasta Torunia i osobno dla powiatu toruńskiego.

3. CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W BEZROBOCIU W 2008 ROKU

W roku 2008 po raz piąty z rzędu, od początku istnienia województwa kujawsko – pomorskiego, odnotowano spadek liczby bezrobotnych (w odniesieniu do roku poprzedniego). Według stanu na 31 grudnia 2008 roku zarejestrowanych pozostawało 110.256 bezrobotnych. W porównaniu z końcem roku poprzedniego liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 12.978 osób (10.5%).

Bezrobotni w województwie kujawsko - pomorskim.

Stan w końcu 2008 roku.

Rok	Liczba bezrobotnych	Zmiana w %
1998	128 192	x
1999	156 309	21,9
2000	181 230	15,9
2001	205 232	13,2
2002	211 593	3,1
2003	212 066	0,2
2004	199 566	-5,9
2005	188 021	-5,8
2006	160 061	-14,9
2007	123 234	-23,0
2008	110 256	-10,5

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie sprawozdania MPiPS - 01 o rynku pracy.

W ciągu 2008 roku w powiatowych urzędach pracy w województwie kujawsko – pomorskim zarejestrowało się 171.668 nowych bezrobotnych (o 0,3% mniej niż w roku poprzednim). W porównaniu z rokiem 2007 o 3,6% wzrosła liczba osób rejestrujących się po raz pierwszy natomiast o 1,0% spadła liczba osób, które do rejestrów powiatowych urzędów pracy powróciły po raz kolejny.

W 2008 roku z rejestrów wyłączono 188.655 bezrobotnych (o 11,6% mniej niż w roku poprzednim). Najważniejszą przyczyną wyłączeń (41,8%) było podjęcie pracy (w roku poprzednim 44,8%), przede wszystkim niesubsydiowanej (79,5% wszystkich podjęć pracy; w roku poprzednim – 81,6%). Zatrudnienie niesubsydiowane podjęło w 2008 roku 61.347 bezrobotnych (o 19,7% mniej niż w roku poprzednim). Z zatrudnienia subsydiowanego skorzystało 15.827 bezrobotnych (o 7,9% mniej niż w roku poprzednim): przede wszystkim były to roboty publiczne (o 5,3% mniej niż w roku 2007) i prace interwencyjne (2.889 osób, o 30,3% mniej). Działalność gospodarczą rozpoczęło 2.709 bezrobotnych (o 7,8% więcej niż w roku poprzednim), a 2.706 bezrobotnych podjęło pracę w ramach refundacji kosztów zatrudnienia (o 7,1% więcej). Wśród bezrobotnych podejmujących pracę w 2008 roku dominowali mężczyźni: kobiety stanowiły w tej grupie 49,5% (w roku poprzednim – 48,1%). Jedynie w trzech miesiącach – styczniu, listopadzie i grudniu 2008 roku – wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, w pozostałych miesiącach poziom bezrobocia zmniejszał się.

**Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w województwie
kujawsko - pomorskim w 2008 roku (stan w końcu miesiąca).**

Miesiąc	Bezrobotni		Stopa bezrobocia w %	
	Liczba	Zmiana do miesiąca poprzedniego	Województwo	Polska
styczeń	128 010	4 767	15,2	11,5
luty	126 571	-1 439	15,1	11,3
marzec	123 306	-3 265	14,7	10,9
kwiecień	117 203	-6 103	14,1	10,3
maj	111 155	-6 048	13,5	9,8
czerwiec	106 952	-4 203	13,0	9,4
lipiec	105 230	-1 722	12,8	9,2
sierpień	103 571	-1 659	12,6	9,1
wrzesień	100 519	-3 052	12,3	8,9
październik	99 600	-919	12,2	8,8
listopad	103 088	3 488	12,6	9,1
grudzień	110 256	7 168	13,4	9,5

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie sprawozdań MPiPS - 01 o rynku pracy.

Spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich kategoriach bezrobotnych według cech społeczno - demograficznych. Dotyczy to

zwłaszcza osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy: w tych grupach największy spadek odnotowano wśród długotrwale bezrobotnych (o 25,2%) i osób bez kwalifikacji zawodowych (o 14,9%). Jednakże wzrost liczby bezrobotnych odnotowano wśród osób będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (o 18,4%) oraz wśród bezrobotnych niepełnosprawnych (o 13,6%).

Szkolenia w 2008 roku rozpoczęło 12.034 bezrobotnych (o 6,0% więcej niż w roku poprzednim), staże pracy – 10.665 osób (o 8,7% mniej), przygotowanie zawodowe w miejscu pracy – 5.696 bezrobotnych (o 9,7% więcej niż w roku 2007), a prace społecznie użyteczne – 5.990 osób (o 17,9% mniej).

W 2008 roku do powiatowych urzędów pracy w województwie kujawsko – pomorskim wpłynęło 64.982 oferty pracy. Było to o 18,7% ofert mniej niż w roku poprzednim (w kraju spadek ten wyniósł 8,0%). Spadek liczby ofert pracy odnotowano w 19 powiatach: od 45,3% w powiecie toruńskim do 0,3% w powiecie lipnowskim. Wzrost liczby ofert pracy odnotowano w 4 powiatach: inowrocławskim o 17,9%, mogileńskim o 11,1%, radziejowskim o 1,8% i żnińskim o 1,0%. Liczba ofert na zatrudnienie subsydiowane zmniejszyła się o 8,8%, natomiast na zatrudnienie niesubsydiowane – o 29,3%.

W 2008 roku przedsiębiorstwa w regionie znacznie częściej niż poprzednio dokonywały zwolnień z przyczyn dotyczących zakładów pracy. Do urzędów pracy wpłynęło 57 takich zgłoszeń dotyczących łącznie 3.407 osób (w roku poprzednim: 22 zgłoszenia dotyczące 799 osób). Pomimo to liczba bezrobotnych zwolnionych z przyczyn zakładów pracy w końcu 2008 roku zmniejszyła się w odniesieniu do roku poprzedniego o 15,4% i wyniosła 1.643 osoby, co stanowiło 1,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem – 1,6%).

Rok 2008 charakteryzował się również znacznym wzrostem liczby osób, które powróciły z zagranicy i zwróciły się z wnioskiem o zasiłek dla bezrobotnych: w 2007 roku takich osób było 613, natomiast w 2008 roku ich liczba wzrosła o 161,7% (do 1.604 osób).

Wskaźnik napływu do bezrobocia (liczony jako stosunek liczby nowozarejestrowanych bezrobotnych do liczby bezrobotnych według stanu na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2008 roku 139,3% (w roku 1999 – 130,4%, w 2000 r. – 104,9%, w 2001 r. – 87,4%, w 2002 r. – 80,3%, w 2003 r. – 81,5%, w 2004 r. – 82,1%, w 2005 r. – 93,2%, w 2006 r. – 85,5%, w 2007 – 107,5%). Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w Toruniu (216,9%), najniższą zaś w powiecie inowrocławskim (89,1%).

Wskaźnik odpływu z bezrobocia (liczony jako stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych do liczby bezrobotnych według stanu w końcu poprzedniego okresu sprawozdawczego) wyniósł w 2008 roku 149,8% (w 1999 r. – 108,5%, w roku 2000 – 89,0%, w 2001 r. – 71,4%,

w 2002 r. – 77,2%, w 2003 r. – 81,3%, w 2004 r. – 89,0%, w 2005 r. – 99,0%, w 2006 r. – 103,1%, w 2007 – 130,5%). Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w Toruniu (220,6%), najniższą w powiecie inowrocławskim (104,9%).

Wskaźnik płynności rynku pracy (wyrażający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę do liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych) wyniósł w 2008 roku 45,0% (w roku 1999 – 42,6%, w 2000 r. – 43,6%, w 2001 r. – 42,4%, w 2002 r. – 48,1%, w 2003 r. – 51,3%, w 2004 r. – 51,9%, w 2005 r. – 50,5%, w 2006 r. – 57,8%, w 2007 – 54,4%). Najlepiej pod tym względem kształtowała się sytuacja w powiecie inowrocławskim (58,6%), najgorzej – we Włocławku (35,5%).

4. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Nie ulega istotnym zmianom struktura bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim. Utrwalają się najbardziej niepokojące cechy bezrobocia w regionie kujawsko – pomorskim:

- **Wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet;** według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku zarejestrowane pozostawały 65.964 bezrobotne kobiety. Stanowiły one 59,8% ogółu bezrobotnych w województwie (w końcu grudnia 2007 roku było to odpowiednio: 76.067 osób i 61.7%); wśród kobiet osoby pozostające bez pracy dłużej niż 12 miesięcy (od ostatniej rejestracji w PUP) stanowią 41,9% (przed rokiem – 52,6%); zasiłek pobiera 16,4% bezrobotnych kobiet; kobiety stanowią większość prawie we wszystkich kategoriach bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- **Wysoki poziom bezrobocia na terenach wiejskich;** według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku zarejestrowanych było 50.590 bezrobotnych zamieszkałych na wsi. Stanowili oni 45,9% ogółu bezrobotnych (tak samo jak w końcu 2007 roku); w porównaniu z końcem poprzedniego roku liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 5.995 osób, czyli 10,6% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych w województwie o 10,5%).
- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób do 25 roku życia;** według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku zarejestrowanych pozostawało 23.807 bezrobotnych do 25 roku życia. Stanowili oni 21,6% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2007 roku udział ten wzrósł się o 1,8 pkt. proc. W porównaniu z końcem poprzedniego roku populacja bezrobotnych do 25 roku życia zmniejszyła się o 533 osoby, czyli 2,2% (przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych o 10,5%).

- **Znaczny udział wśród bezrobotnych ludzi młodych;** wśród bezrobotnych w dalszym ciągu dominują ludzie młodzi: 49,7% nie ukończyło 34 roku życia.
- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób powyżej 50 roku życia;** według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku zarejestrowanych pozostawało 22.065 bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Stanowili oni 20,0% ogółu bezrobotnych w województwie. W porównaniu z końcem 2007 roku udział ten zmniejszył się o 0,1 pkt. proc.
- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób długotrwale bezrobotnych;** według stanu w dniu 31 grudnia 2008 roku w urzędach pracy zarejestrowanych pozostawało 60.594 długotrwale bezrobotnych, którzy stanowili 55,0% ogółu bezrobotnych. W porównaniu z końcem poprzedniego roku udział ten spadł o 10,7 pkt. proc.
- **Znaczny udział wśród bezrobotnych osób o niskim poziomie wykształcenia;** w dalszym ciągu najbardziej liczne były grupy bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej (34,7%) oraz zasadniczym zawodowym (31,1%);

5. FUNDUSZ PRACY

Sejmik Województwa Kujawsko – Pomorskiego w dniu 28 grudnia 2007 roku Uchwałą nr **XV/316/07** określił *kryteria ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty w 2008 roku.*

W 2008 roku – decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2008 r. – województwo otrzymało z Funduszu Pracy kwotę w wysokości 194.314,4 tys. zł. przeznaczoną na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Dokonano podziału ogólnej kwoty według kryteriów uchwalonych przez Sejmik, z tego 50,0% tj. 97.157,2 tys. zł.¹ zostało przeznaczone dla poszczególnych samorządów powiatów.

Zgodnie z Uchwałą Nr 12/108/08 Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie zasad wykorzystania środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań realizowanych przez samorząd województwa w 2008 roku kwotę 97.157,2 tys. (50,0% pozostałej kwoty ogółem) przeznaczono na:

- 1) realizację projektów systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) w ramach Działania 6.1 „Poprawa dostępu do

¹ Ostateczna kwota środków FP przekazanych samorządom powiatów, uwzględnijąca przesunięcie dokonane w listopadzie 2008 r., wyniosła 97.157,1 tys. zł – różnica in misun 0,1 tys. zł wynika z zaokrągleń w decyzjach MPiPS (do jednego miejsca po przecinku).

zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie” – Poddziałanie 6.1.3 „*Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*” realizowanych przez powiatowe urzędy pracy – 71.097,4 tys. zł.;

2) na programy lokalne realizowane przez powiatowe urzędy pracy – 26.059,8 tys. zł., w szczególności:

- finansowanie Programu „Praca i Środowisko 2008”
- działania wspierające przygotowanie lub realizację projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego (RPO)
- działania wspierające rozwój zatrudnienia i działalności gospodarczej w oparciu o zasoby kulturowe
- na projekty wspierające łagodzenia skutków pogorszenia się sytuacji na rynku pracy w wyniku restrukturyzacji zatrudnienia

Minister Pracy i Polityki Społecznej uruchomił środki Funduszu Pracy z 10,0% rezerwy na finansowanie w 2008 roku programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej, na realizację następujących programów:

- program 45/50 PLUS,
- programów skierowanych do osób bezrobotnych z obszarów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców,
- programów z zakresu aktywizacji zawodowej bezrobotnych,
- programów związanych z aktywizacją zawodową bezrobotnych na terenach, gdzie miały miejsce klęski żywiołowe oraz inne zdarzenia nieprzewidywalne.

Powiatowe urzędy pracy złożyły odpowiednie wnioski o przyznanie dodatkowych środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra na następujące trzy typy programów:

- 15 wniosków na program z zakresu aktywizacji zawodowej. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki w wysokości 15.280,0 tys. zł
- 6 wniosków na program dla bezrobotnych z terenów wiejskich i miast do 25 tys. mieszkańców. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała środki w wysokości 5.510,0 tys. zł.;
- 17 wniosków na Program 45/50 PLUS Minister Pracy i Polityki Społecznej przeznaczyła na ten cel środki Funduszu Pracy w wysokości 6.551,55 tys. zł.

Reasumując, łącznie w 2008 roku na aktywizację zawodową bezrobotnych województwo kujawsko – pomorskie otrzymało z Funduszu Pracy środki w wysokości 227.315,8 tys. zł. (w roku 2007 było to 190.944,9 tys. zł.).

W 2008 roku wystąpiły dalsze korzystne zmiany w strukturze wydatków Funduszu Pracy (dane na podstawie *MPiPS-02 Sprawozdanie o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2008 roku*). Wydatki ogółem w 2008 roku wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,7% i wyniosły 404.760,1 tys. zł. Warto przy tym zaznaczyć, że kwota wydatkowana na programy na rzecz promocji zatrudnienia wzrosła o 19,1%. Udział środków przeznaczonych na aktywizację bezrobotnych wzrósł z 48,8% w roku 2007 do 56,1% w roku 2008, natomiast środki wydatkowane na zasiłki dla bezrobotnych stanowiły 37,9% (wobec 46,4% w roku 2007).

Struktura wydatków Funduszu Pracy w latach 2007 - 2008

wyszczególnienie	2007 rok		2008 rok			
	w tys. zł	udział w %	w tys. zł	udział w %	zmiana	
					w tys. zł	w %
wydatki ogółem	390 492	100,0	404 760	100,0	14 268	3,7
zasiłki i zaświadczenia	186 156	47,7	160 640	39,7	-25 516	-13,7
w tym zasiłki dla bezrobotnych	181 235	46,4	153 261	37,9	-27 974	-15,4
programy na rzecz promocji zatrudnienia	190 503	48,8	226 870	56,1	36 367	19,1
pozostałe	13 277	3,4	17 250	4,3	3 973	29,9

Źródło: Sprawozdanie o dochodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc grudzień 2007 i 2008 r.

6. REALIZACJA PROGRAMÓW RYNKU PRACY

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – działając jako samorządowa jednostka organizacyjna – jest bezpośrednio zaangażowany w realizację kilkunastu programów rynku pracy. Do najważniejszych należą m.in. programy współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VI Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

6.1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH (SPO RZL)

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich jest programem służącym realizacji założeń Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz Narodowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia. Podstawowym celem Programu jest zwiększenie zatrudnienia i wzrost udziału osób aktywnych zawodowo, a także budowa społeczeństwa otwartego – opartego na wiedzy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu pełnił rolę Instytucji Wdrażającej – jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie i prawidłową realizację dwóch Działań w ramach Priorytetu 1 SPO RZL na poziomie regionalnym:

- Działanie 1.2 „Perspektywy dla młodzieży” (skierowane do bezrobotnej młodzieży poniżej 25 roku życia (w tym chcącej rozpocząć działalność gospodarczą) – pozostającej bez pracy do 24 miesięcy oraz bezrobotnych absolwentów wszystkich typów szkół),
- Działanie 1.3 „Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia” (skierowane do osób bezrobotnych powyżej 25 roku życia – pozostających bez pracy przez okres do 24 miesięcy, z wyłączeniem bezrobotnych absolwentów).

Beneficjenci Ostateczni, którzy byli obejmowani pomocą, mieli możliwość skorzystania z pakietu usług, dobranych indywidualnie tak, aby maksymalnie wzrosła efektywność podejmowanych wobec nich działań. Wsparcie proponowane w ramach ww. projektów opierało się na kluczowych, najbardziej efektywnych formach aktywizacji bezrobotnych:

- usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy z uwzględnieniem indywidualnych planów działań,
- szkolenia zawodowe, w tym wykorzystujące najnowsze osiągnięcia techniczne, mające na celu dostosowania kwalifikacji do potrzeb rynku pracy poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- staże i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy,
- doradztwo, szkolenia oraz przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie subsydiowane.

Beneficjentami uprawnionymi do realizacji projektów w ramach ww. Działań były powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego.

Od 2004 roku w województwie kujawsko – pomorskim w ramach Działań 1.2 i 1.3 SPO RZL podpisano 82 umowy i porozumienia o dofinansowanie projektów o łącznej wartości 177.350.291,00 zł. Realizacja obu Działań w latach 2004 – 2008 przebiegała prawidłowo, zarówno biorąc pod uwagę poziom wykorzystania dostępnej alokacji, jak i osiągnięte rezultaty projektów. Wsparciem objęto łącznie 49.749 beneficjentów ostatecznych:

- w ramach Działania 1.2 „*Perspektywy dla młodzieży*” zrealizowano 41 projektów. Wsparciem ogółem objęto 28.624 osób. 8.889 beneficjentów ostatecznych podjęło zatrudnienie, 677 samozatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 42,28%,
- w ramach Działania 1.3 „*Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia*” zrealizowano 41. Wsparciem objęto 21.125 osób. 6.772 beneficjentów ostatecznych podjęło zatrudnienie, 3.178 samozatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa wyniosła 47,10%.

W 2008 roku, w związku z zakończeniem realizacji wszystkich projektów wdrażanych w ramach SPO RZL, prowadzono prace związane z ostatecznym rozliczeniem Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL oraz zamykaniem programu, w tym m.in.:

- przygotowano karty zamknięcia projektów,
- przygotowano i przekazano do Instytucji Zarządzającej sprawozdania końcowe z Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL wraz z kartami zamknięcia ww. Działań.

Jednocześnie w trakcie całego roku 2008 prowadzono następujące działania:

- monitorowano zwroty od beneficjentów ostatecznych i przygotowywano informacje dla IZ nt. środków odzyskiwanych przez PUP (w ramach zgłaszanych korekt finansowych),
- przygotowywano informacje miesięczne z realizacji Działań 1.2 i 1.3 dla IZ,
- przygotowywano informacje o stanie zakontraktowanych środków w ramach krajowego wkładu publicznego,
- aktualizowano krajową bazę danych nt. projektów realizowanych w ramach Działania 1.2 i 1.3 SPO RZL,
- wprowadzono dane o realizowanych projektach do systemu informatycznego SIMIK (w zakresie kontroli i nieprawidłowości, zgłaszanych korekt finansowych).

6.2. ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO (ZPORR)

WUP w Toruniu, działając jako Beneficjent Końcowy z upoważnienia Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, kontynuował realizację zadań związanych z wdrażaniem Działań: 2.1 „*Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie*”, 2.3 „*Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa*” oraz 2.4 „*Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi*” II Priorytetu ZPORR w okresie programowania 2004 – 2006.

W ramach *Działania 2.1 „Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie”*, proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 64 umów podpisanych w ramach Działania według stanu na 31.12.2008 r. wynosi: 30.845.415,60 zł. Wśród 64 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.1 – 10 projektów można uznać za duże (powyżej 1 mln zł.). Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane jest do ponad 20 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Ze szkoleń dla osób dorosłych w ramach projektów szkoleniowych skorzystało 18 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Natomiast z usług doradczych w ramach

projektu skorzystało 2.410 osób, w tym 1.416 studentów. Ze studiów zawodowych dla pielęgniarek i położnych skorzystało ponad 400 osób, z badań i analiz dla potrzeb regionalnego rynku pracy skorzystały 43 instytucje zajmujące się monitorowaniem regionalnego rynku pracy.

Dominującą grupę projektów w Działaniu 2.1 ZPORR stanowią projekty szkoleniowe, skierowane do pracujących osób dorosłych. Największą grupę szkoleń stanowią kursy językowe, kolejna grupa szkoleń to szkolenia komputerowe, szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe (np. z zakresu nowoczesnych technik spawania, prawo jazdy, kursy z dziedziny kadrowo – płacowej, rachunkowości i księgowości, szkolenia podnoszące kwalifikacje doradców rolniczych).

W Działaniu 2.3 „*Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa*” proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 17 umów podpisanych według stanu na 31.12.2008 r. wynosi: 7.023.755,93 zł, zakończyła się realizacja wszystkich 17 projektów. Wśród 17 projektów, które realizowane były od początku wdrażania Działania 2.3 – 2 projekty można uznać za duże (powyżej 1 mln zł.). 10 projektów wśród zrealizowanych miało charakter zintegrowany, tzn. oferowało więcej niż jedną formę wsparcia. Pomoc skierowana była do prawie 2 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Większość projektów poza szkoleniami zawodowymi oferowało Beneficjentom Ostatecznym doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy.

Kursy i szkolenia zawodowe realizowane w ramach Działania 2.3 charakteryzują się bardzo szerokim przekrojem tematycznym. Oferowały przygotowanie do wykonywania m.in. zawodów: kierowca, spawacz, sekretarka, pracownik ochrony, opiekun osób starszych, przedstawiciel handlowy, administrator sieci komputerowej, analityk danych statystycznych, grafik komputerowy, projektant stron WWW, operator multimediiów, magazynier, florystyka, kosmetyczka, specjalista ds. zarządzania projektami, pracownik małej gastronomii, pracownik księgowości, pracownik hurtowni, pracownik zasobów ludzkich, itp.

W Działaniu 2.4 „*Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi*”, proces kontraktacji zakończył się w 2006 r. Wartość 11 umów podpisanych w ramach Działania według stanu w dniu 31.12.2008 r. wynosiła: 6.194.470,05 zł. Według stanu w dniu 31.12.2008 r. zakończyła się realizacja 10 projektów, wśród których jeden projekt można uznać za duży (wartość powyżej 1 mln zł. po uwzględnieniu aneksów do umowy). Wsparcie w ramach podpisanych umów skierowane było do ponad 1,5 tys. Beneficjentów Ostatecznych. Większość projektów ma charakter zintegrowany tzn., że poza szkoleniami zawodowymi oferują doradztwo zawodowe, informację zawodową oraz pośrednictwo pracy, a także subsydiowane zatrudnienie (1 projekt). W ramach projektów oferowano m. in. szkolenia zawodowe: kierowcy wózków widłowych, analityka

komputerowego, asystentki – sekretarki, księgowości komputerowej, kierowcy kategorii C z uprawnieniami na przewóz rzeczy, spawacza, nowoczesnego sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej i komputera, etc.

6.3. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI (PO KL)

Program Operacyjny Rozwój Kapitał Ludzki jest jednym z programów operacyjnych służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) przewidzianej ww. wymienionym okresie programowania w Polsce.

Głównym celem Programu jest wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej. Cel ten jest realizowany m.in. poprzez aktywizację zawodową osób bezrobotnych i biernych zawodowo, rozwijanie potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, upowszechnianie edukacji i podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie mechanizmów efektywnego zarządzania w administracji oraz zwiększenie spójności terytorialnej.

PO KL składa się z 10 priorytetów, realizowanych zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym. W 85% Program współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej (EFS), natomiast w 15% ze środków krajowych.

Za wdrożenie całości Programu, jako Instytucja Zarządzająca, odpowiada Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, natomiast wdrożenie komponentu regionalnego na poziomie lokalnym powierzone zostało samorządom województw, które pełnią rolę Instytucji Pośredniczących.

WUP w Toruniu, na mocy decyzji Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego, pełni w ramach PO KL funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP2) w Priorytecie VI „*Rynek pracy otwarty dla wszystkich*” dla następujących działań:

- Działanie 6.1 – Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie,
- Działanie 6.2 – Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
- Działanie 6.3 – Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na terenach wiejskich.

Do zadań WUP należą w szczególności: przygotowywanie kryteriów wyboru projektów i prowadzenie naboru wniosków oraz ich weryfikacja formalna i merytoryczna, zawieranie z beneficjentami wmw o dofinansowanie projektów, rozpatrywanie protestów od wyników przeprowadzonej oceny, dokonywanie płatności na rzecz beneficjentów, monitorowanie realizacji projektów, w tym weryfikacja wniosków o płatność wraz z częścią

sprawozdawczą, wykrywanie i zgłaszanie nieprawidłowości oraz odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, opracowywanie założeń do Planu działania dla Priorytetu VI PO KL oraz wnioskowanie o środki dotacji rozwojowej i Funduszu Pracy na realizację projektów.

Udział Priorytetu VI w całkowitej alokacji finansowej dla komponentu regionalnego to ok. 32,0 %. W województwie kujawsko – pomorskim jest to kwota około 127 mln Euro, tj. około 480 mln zł. (przy kursie 1 euro = 3,74 zł.), w tym w ramach:

Działania 6.1 – 358.109.186,75 zł. (80,91% środków w ramach Priorytetu VI), odpowiednio:

- Poddziałanie 6.1.1 – „*Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*” (18,0%),
- Poddziałanie 6.1.2 – „*Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w regionie*” (5,0%),
- Poddziałanie 6.1.3 – „*Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*”. (77,0%),

Działania 6.2 - 17,76% środków w ramach Priorytetu VI oraz Działania 6.3 – 1,33% środków w ramach Priorytetu VI.

Projekty w ramach Priorytetu VI PO KL realizowane są w oparciu o konkursy oraz tzw. wsparcie systemowe, polegające na dofinansowaniu realizacji przez powiatowe urzędy pracy zadań publicznych określonych w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*.

Beneficjentami ostatecznymi w ramach Priorytetu VI PO KL mogą być zarówno osoby pozostające bez zatrudnienia (zarejestrowane lub niezarejestrowane w urzędzie pracy), osoby zamierzające rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej, instytucje rynku pracy i ich pracownicy, społeczności lokalne oraz instytucje/podmioty działające na poziomie regionalnym na rzecz aktywizacji zawodowej i rozwój zasobów ludzkich.

W dniu 17 grudnia 2007 roku ogłoszono nabór wniosków w ramach trzech konkursów ogłoszonych. Były to pierwsze konkursy na składanie wniosków o dofinansowanie w ramach Priorytetu VI PO KL w województwie kujawsko – pomorskim. Dostępne środki w ramach ogłoszonych konkursów wynosiły odpowiednio:

- Poddziałanie 6.1.1 – 4.436.000,00 zł.,
- Poddziałanie 6.1.2 – 3.766.500,00 zł.,
- Działanie 6.3 – 664.000,00 zł.

W odpowiedzi na konkurs zamknięty nr 1/6.1.1/2007 (Poddziałanie 6.1.1) wpłynęło 138 wniosków o finansowanie realizacji projektu. O wsparcie aplikowały firmy prywatne, instytucje sektora finansów

publicznych, organizacje pozarządowe i szkoły wyższe. Najwięcej projektów złożonych zostało przez beneficjentów z Bydgoszczy, Włocławka i Torunia. Spoza terenu województwa aplikowały 23 podmioty. Dla wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie przeprowadzono weryfikację formalną. Wnioski spełniające kryteria formalne, w liczbie 96 zostały przekazane do Komisji Oceny Projektów, która przeprowadziła ocenę merytoryczną. Komisja rekomendowała do realizacji 51 wniosków o wartości 17.590.639,81 zł. Kwota dostępnej w konkursie alokacji pozwoliła na podpisanie 14 umów o dofinansowanie realizacji projektów, na kwotę 4.150.951,37 zł. Oferowane wsparcie skierowane jest do osób pozostających bez zatrudnienia zarejestrowanych i niezarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

W odpowiedzi na konkurs zamknięty nr 1/6.3/2007 wpłynęły 34 wnioski. O środki aplikowały gminy, organizacje pozarządowe, ośrodki doradztwa rolniczego, lokalne grupy działania, podmioty prywatne. Najwięcej projektów złożyły podmioty z Bydgoszczy i Inowrocławia. Wnioski zostały poddane ocenie w zakresie zgodności z kryteriami formalnymi. Kryteria formalne spełniło 20 wniosków. Komisja oceny Projektów rekomendowała do realizacji 5 wniosków na kwotę 230.901,80 zł. Umowy na realizację ww. projektów zostały podpisane w maju 2008 roku. Środki zostały przeznaczone na realizację projektów z zakresu:

- wspieranie i tworzenie lokalnych inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych, przyczyniających się do aktywizacji zawodowej na obszarach wiejskich oraz służących poprawnie zdolności do zatrudnienia mieszkańców tych obszarów,
- rozwoju dialogu, partnerstwa publiczno – społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym,
- aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich,
- poprawy zdolności do zatrudnienia oraz rozwoju usług aktywizacyjnych.

Grupy docelowe 6.3 to społeczności lokalne oraz podmioty aktywnie działające na obszarach wiejskich na rzecz aktywizacji zawodowej ich mieszkańców oraz mieszkańcy gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców.

W odpowiedzi na konkurs nr 1/6.1.2/2007 wpłynęło 19 wniosków o dofinansowanie. Po przeprowadzeniu weryfikacji formalnej, do oceny merytorycznej przekazano 19 wniosków. Wszystkie wnioski przekazane do oceny merytorycznej zostały zakwalifikowane do dofinansowania. W ramach Poddziałania 6.1.2 – „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie” w marcu podpisano 19 umów o dofinansowanie na kwotę 3.417.161,79 zł.

W ramach Poddziałania 6.1.2 WUP w Toruniu realizuje również projekt własny – „Monitoring regionalnego rynku pracy”. Głównym celem projektu jest rozwój systemu monitorowania i prognozowania sytuacji na rynku pracy w zakresie badania popytu i podaży pracy w regionie.

W lutym 2008 roku WUP zaprosił powiatowe urzędy pracy z województwa do złożenia wniosków na realizację projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.3. „*Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*” . Zawartych zastało 20 umów ramowych na realizację projektów systemowych na łączną kwotę 71.401.940,83 zł. W projektach tych realizowane było wsparcie dla osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy: poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, szkolenia, staże/przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, prace interwencyjne oraz doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, jak również przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. W ramach projektów systemowych realizowanych w 2008 roku wsparcie otrzymało około 15 tys. osób z naszego województwa.

W odpowiedzi na *konkurs nr 2/6.1.1/2008* wnioskodawcy złożyli 152 wnioski. Kryteria formalne spełniły 124 wnioski. Komisja Oceny Projektów rekomendowała 40 wniosków na łączną kwotę 19.252.213,19 zł. Kwota alokacji pozwoli na zakontraktowanie około 15 umów.

W odpowiedzi na pierwszy konkurs ogłoszony w ramach Działania 6.2 „*Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*” wpłynęło 46 wniosków. Komisji Oceny Projektów, która przeprowadziła ocenę merytoryczną wniosków, przekazano 31 wniosków spełniających kryteria formalne. Podpisano 5 umów na kwotę 28.458.778,66 zł. Osoby, których pomysły na własny biznes okażą się najciekawsze otrzymają również wsparcie finansowe w wysokości średnio 30 tys. zł.

W odpowiedzi na *konkurs w ramach Działania 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich*” wnioskodawcy złożyli 42 wnioski. W ramach konkursu, zawarto 6 umów w 2008 roku. Pozostałe 8 umów. zostanie podpisanych w I kwartale 2009 roku.

Łącznie WUP w Toruniu podpisał w 2008 roku 70 umów na łączną kwotę 108.028.925,00 zł., z czego wartość środków publicznych stanowi 107.795.088,00 zł. Pod względem wartości podpisanych umów w ramach Priorytetu VI PO KL WUP w Toruniu w końcu 2008 roku zajmował 6. miejsce w kraju.

6.4. PROGRAMY LOKALNE REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY

A. „PRACA I ŚRODOWISKO 2008”

W 2008 roku w województwie realizowano Program „PRACA I ŚRODOWISKO 2008”, który stanowił kontynuację programów realizowanych w latach 2005 – 2007. Obejmował działaniami prace konserwatoryjne i remontowe na rzekach i urządzeniach melioracji podstawowych, działania na rzecz ochrony środowiska związane m.in. z zagospodarowaniem zaniedbanych terenów leśno – rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, terenów wokół jezior na terenie województwa. Aktywizowane osoby zostały zatrudnione w szczególności w ramach robót publicznych oraz przygotowania zawodowego w miejscu pracy. Zaktywizowanych zostało 2.955 osób bezrobotnych, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazło 820 osób (27,7%).

B. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE PRZYGOTOWANIE LUB REALIZACJĘ PROJEKTÓW W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO

W ramach programu projekty złożyło 9 powiatowych urzędów pracy, na kwotę 4.487,7 tys. zł. W ramach programu zaktywizowano 1.258 osób, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazło 288 osób (22,9%).

C. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ ZATRUDNIENIA I DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W OPARCIU O ZASOBY KULTUROWE

Projekty realizowane w ramach tych działań, są kontynuacją przedsięwzięć realizowanych w ramach inicjatywy wspólnotowej INTERREG III C projekt ADEP. Do programu przystąpiły 4 powiatowe urzędy pracy. W ramach programu zaktywizowano 176 osób, z tego po jego zakończeniu zatrudnienie znalazły 54 osoby (30,7%).

D. PROJEKTY WSPIERAJĄCE ŁAGODZENIE SKUTKÓW POGORSZENIA SIĘ SYTUACJI NA RYNKU PRACY W WYNIKU RESTRUKTURYZACJI ZATRUDNIENIA

Dofinansowanie projektów wynika z potrzeby zapewnienia środków Funduszu Pracy na realizację projektów dla powiatów, w których pojawiło się zagrożenie zwolnień grupowych. Do programu przystąpiły 3 powiatowe

urzędy pracy. W ramach ww. programu zaktywizowano 244 osoby, po jego zakończeniu zatrudnienia znalazły 182 osoby (74,6%).

6.5. PROGRAMY WOJEWÓDZKIE REALIZOWANE W 2008 ROKU Z REZERWY MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

A. PROGRAM 45/50 PLUS

Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznała dla województwa środki Funduszu Pracy z rezerwy ministra w wysokości 6.551,55 tys. zł. Program ma na celu przywrócenie zdolności zatrudnieniowej, aktywizacją oraz umożliwienie podjęcia i utrzymania zatrudnienia przez osoby bezrobotne w wieku niemobilnym, tj. powyżej 45 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych powyżej 50 roku życia, którzy znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do programu przystąpiło 17 powiatowych urzędów pracy. Aktywizowano bezrobotnych, przede wszystkim w ramach szkoleń, refundacji kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, robót publicznych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy i prac interwencyjnych. Zaktywizowanych zostało 1.477 bezrobotnych, zatrudnionych zostało 595 osób (40,3%).

B. PROGRAMY SKIEROWANE DO OSÓB BEZROBOTNYCH Z OBSZARÓW WIEJSKICH I MIAST DO 25 TYS. MIESZKAŃCÓW

Projekty skierowane były do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku. Do programu przystąpiło 6 powiatowych urzędów pracy. Podczas realizacji projektów aktywizowano osoby bezrobotne w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, szkoleń oraz jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach programu zaktywizowano łącznie 1.080 osób. Po zakończeniu programu zostało zatrudnionych 547 osób. Efektywność zatrudnienia wyniosła 50,6%.

C. PROGRAMY Z ZAKRESU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH

Do programu przystąpiło 15 powiatowych urzędów pracy. Zaktywizowano łącznie 3.841 osób. Po zakończeniu programu zostało zatrudnionych 1.225 osób bezrobotnych. Efektywność zatrudnienia wyniosła 31,9%.

6.6. EUROPEJSKI PROGRAM EDUKACYJNY LEONARDO DA VINCI

W dniu 17 czerwca 2008 roku marszałek województwa kujawsko – pomorskiego podpisał *List intencyjny* przystąpienia Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu do projektu w ramach programu Leonardo da Vinci pod nazwą „Profesjonalne Portfolio Językowe dla poprawy zatrudnialności pracowników UE poprzez wzrost ich umiejętności profesjonalnego posługiwania się językiem obcym”. Środki finansowe dla WUP w projekcie wynoszą łącznie 57.587,00 euro (finansowanie z grantu wynosi 67.38%).

Liderem projektu jest Regionalny Urząd Pracy w Pamplonie w Hiszpanii (Servicio Navarro de Empleo z Pamplony, Navarra). W projekcie, poza Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu jako jednym z partnerów, uczestniczy 3 partnerów: CEIN – Innovation and Enterprises European Centre of Navarre (Hiszpania), RACTI – Research Academic Computer Technology Institute (Grecja), Swedish TelePedagogic Knowledge Center (Szwecja).

Profesjonalne Portfolio to pomoc dydaktyczna/narzędzie opracowane w oparciu o specyficzną metodologię, które służy osobom uczącym się języka obcego jak i tym, którzy nauczają języków obcych. Profesjonalne Portfolio umożliwia planowanie, organizowanie oraz przeprowadzenie procesu uczenia się języka obcego na potrzeby zatrudnienia. Portfolio językowe jest przydatne przede wszystkim tym, którzy potrzebują szkoleń z zakresu języków obcych na potrzeby zatrudnienia oraz tym, którzy oferują szkolenia językowe pod kątem zatrudnienia, a także publicznym służbom zatrudnienia/administracji. Celem projektu jest pilotażowe testowanie profesjonalnego ELP i jego transfer do publicznych i prywatnych podmiotów w regionach, które uczestniczą w projekcie.

Projekt będzie realizowany przez 24 miesiące, w okresie od 1 listopada 2008 roku do 31 października 2010 roku. Pierwsze spotkanie rozpoczynające projekt odbyło się w dniach 19 – 20 stycznia 2009 r.

7. INNE PROGRAMY RYNKU PRACY REALIZOWANE PRZEZ WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

7.1. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNO - INFORMACYJNA

W 2008 roku WUP w Toruniu kontynuował współpracę z partnerami społecznymi i instytucjami działającymi na rzecz rozwoju zasobów ludzkich. W ramach realizacji funkcji informacyjnej WUP przekazywał partnerom współdziałającym w łagodzeniu skutków bezrobocia oraz środkom masowego przekazu analizy i publikacje charakteryzujące regionalny rynek pracy. W ramach działalności promocyjno – informacyjnej, WUP

organizował, współorganizował lub uczestniczył m.in. w następujących przedsięwzięciach:

- konferencja naukowa pt. *”Gospodarka i rynek pracy w warunkach globalizacji”*
- panel *Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskie w procesie integracji z Unią Europejską*; dyskusja panelowa pt. *„Czy województwo kujawsko – pomorskie ma szansę być dobrym miejscem do pracy i godziwego życia”*
- kontynuacja cyklu konferencji w regionie (przy współpracy z powiatowymi urzędami pracy) pt. *„Podsumowanie rezultatów wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego przez powiatowe urzędy pracy województwa kujawsko – pomorskiego”*.
- trzy konferencje pt. *„Europejski Fundusz Społeczny – Inwestycja w człowieka”*. Organizatorami konferencji były Regionalne Ośrodki EFS odpowiednio w Toruniu, Bydgoszczy i we Włocławku.
- przeprowadzenie spotkań informacyjno – promocyjnych dla potencjalnych Beneficjentów z zakresu możliwości aplikacyjnych w ramach Priorytetu VI PO KL. Zorganizowano również szkolenia dla Beneficjentów realizujących projekty w ww. Priorytecie.

Ponadto WUP w Toruniu uczestniczył w imprezach plenerowych organizowanych przez instytucje zewnętrzne m.in. w X Festynie Środowiskowym w Gronowie, Festynie w Przysieku, w dożynkach wojewódzkich w Koronowie.

W zakresie publikacji, opracowano artykuły do dodatków w *„Gazecie Pomorskiej”* zawierające informacje dotyczące stanu wdrażania SPO RZL, ZPORR oraz PO KL. Ponadto opracowano i wydano drukiem materiały informacyjne i promocyjne dotyczące Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w formie m.in. ulotek, plakatów oraz gadżetów promocyjnych.

8. BADANIA RYNKU PRACY

8.1. BADANIA STATYSTYCZNE

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2008 Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu zbiera i weryfikuje powiatowe *Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy* (sprawozdanie miesięczne) wraz z załącznikami (jednym kwartalnym, dwoma półrocznymi i czterema rocznymi) oraz *Sprawozdanie MPiPS-07 o osobach niepełnosprawnych bezrobotnych lub poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu*. Formularze sprawdzane są pod względem formalnym, liczbowym oraz zachowania ciągłości danych z poprzednimi okresami. Poprawione sprawozdania przekazywane są do

Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy w terminie określonym przez rozporządzenie.

Raz w roku zbierany jest formularz „*Aktywne programy rynku pracy*” (za I półrocze danego rynku). Informacje zawarte w formularzu wykorzystywane są przy określeniu kryteriów ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz innych fakultatywnych zadań realizowanych przez powiaty. Na podstawie zebranych materiałów stworzona została kompleksowa baza danych nt. struktury bezrobocia w województwie kujawsko – pomorskim pod względem cech społeczno – demograficznych. Informacje te, wykorzystywane są do opracowywania okresowych analiz dotyczących poszczególnych kategorii bezrobotnych. Opracowania te (dostępne na stronie internetowej WUP), rozpowszechniane są wśród partnerów instytucjonalnych i społecznych związanych z realizacją polityki zatrudnienia, przeciwdziałania bezrobociu oraz wykluczeniu społecznemu.

8.2. BADANIA SOCJOLOGICZNE

A. SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO – POMORSKIEGO

W 2008 roku w Wydziale Badań i Analiz opracowano metodologię pilotażowego badania pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego. Głównym celem badania była diagnoza planów zatrudnieniowych w zakładach pracy na terenie poszczególnych powiatów województwa. Wyniki sondażu były wykorzystane przy opracowywaniu części prognostycznej powiatowych raportów rocznych za 2007 rok oraz w raporcie wojewódzkim z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Sondażem objęto 688 pracodawców z terenu województwa kujawsko – pomorskiego. Pracownicy PUP ankietowali pracodawców z terenu powiatu w kwietniu i maju 2008 roku. Metodą zbierania danych był kwestionariusz wywiadu. 59,0% pracodawców zamierzało zatrudnić kolejnych pracowników. Zmian w zatrudnieniu nie przewidywało 34,2%. Załedwie 1,0% planowało wyłącznie zwolnienia. Pozostali pracodawcy – 3,6% - deklarowali zarówno zwolnienia i zatrudnienia pracowników, natomiast 1,9% miało trudności z przewidzeniem sytuacji zatrudnieniowej w przedsiębiorstwie. 431 ankietowanych podmiotów zamierzało do końca 2008 roku zatrudnić 2.933 pracowników. Pracodawcy największe zapotrzebowani zgłaszali na stanowiska, które przyporządkowano do grupy wielkiej: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń* oraz *pracownicy przy pracach prostych*. Pracodawcy nie mieli szczególnych oczekiwań wobec kandydatów na te stanowiska. Małe

znaczenie miał posiadany zawód, nie oczekiwano także dodatkowych kwalifikacji. Generalnie, wymagane dodatkowe kwalifikacje były bezpośrednio związane z wykonywaniem danego zawodu. Niezależnie od stanowiska i specyfiki pracy, pracodawcy najczęściej poszukują pracowników z doświadczeniem w wykonywaniu danego zawodu.

Problemy w rekrutacji pracowników miało 58,9% pracodawców. Największy problem to nieodpowiednie kwalifikacje kandydatów do pracy. Jako główne przyczyny trudności w rekrutacji wskazywano: migrację zarobkową – 15,9%, niskie zarobki i brak odpowiednio wykwalifikowanych pracowników – 13,8%. Przedsiębiorcy nie najlepiej oceniali przygotowanie absolwentów do wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie (62,9% ocen negatywnych). Przyczyny negatywnej oceny to zbyt ogólna wiedza i generalnie niski poziom nauczania w szkołach. Nieliczni pracodawcy zauważali problem niedopasowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Pełna treść raportu zamieszczona jest na stronie internetowej WUP w zakładce publikacje – rynek pracy (www.wup.torun.pl).

B. FUNKCJONOWANIE FIRM POWSTAŁYCH Z WYKORZYSTANIEM ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zakończono prace związane ze zbieraniem danych nt. funkcjonowania firm powstałych z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne (w okresie 01.01.2005 – 30.06.2007). Głównym celem badania było sprawdzenie skuteczności i efektywności tego aktywnego narzędzia rynku pracy. Wnioski przyczyniają się m.in. do usprawnienia procesu przyznawania dotacji w powiatowych urzędach pracy oraz będą pomocne przy realizacji Działania 6.2 „*Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*” Priorytet VI PO KL. Zebrane dane zostaną przedstawione w opracowaniu zbiorczym dla całego województwa oraz częściowo z podziałem na poszczególne powiaty.

C. ANALIZA SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ PUP ORAZ INSTYTUCJE SZKOLENIOWE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Na potrzeby analizy szkoleń, zarówno powiatowe urzędy pracy i instytucje szkoleniowe, przesłały do WUP plany szkoleniowe na rok 2008. Wszystkie PUP przesłały plany szkoleniowe, natomiast z 226 instytucji szkoleniowych, do których wysłano ankietę, 58 instytucji odesłało wypełniony kwestionariusz.

Celem analizy było zweryfikowanie oferty szkoleniowej powiatowych urzędów pracy oraz instytucji szkoleniowych z regionu. Ankietyzacją objęto instytucje szkoleniowe znajdujące się w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych WUP w Toruniu oraz wybrane instytucje oświatowe spoza ww. Rejestru. Oferta szkoleniowa w 2008 roku powiatowych urzędów pracy to 490 szkoleń. Najwięcej szkoleń dotyczyło kursów prawa jazdy (różne kategorie, najczęściej kategorii: C, E lub C+E), przewozu rzeczy i osób (82 szkolenia). Następnie – szkolenia dające uprawnienia operatora różnego rodzaju maszyn, urządzeń, sprzętu ciężkiego (54 kursy), szkolenia nadające uprawnienia spawalnicze – różnego rodzaju metodami (40 szkoleń). Na czwartym miejscu plasują się szkolenia związane ze sprzedażą, handlem oraz związanymi z tego rodzaju pracą umiejętnościami jak obsługa kasy fiskalnej (36 szkoleń), a tuż za nimi szkolenia komputerowe (32 szkolenia), szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, prowadzenia własnej działalności gospodarczej (26 szkoleń). Łącznie szkolenia organizowane przez PUP z naszego regionu w 2008 roku przewidywały 9.595 miejsc szkoleniowych.

Natomiast oferta szkoleniowa w 2008 roku instytucji szkoleniowych, które odpowiedziały na naszą ankietę, to 358 różnych szkoleń. Najliczniejsze obszary tematyczne szkoleń to: szkolenia doskonalące/dokształcające – głównie szkolenia zawodowe, dające uprawnienia do wykonywania zawodu (55 szkoleń, co stanowi 15,4% ogółu), szkolenia tematycznie związane z problematyką Unii Europejskiej (odpowiednio: 29 i 8,1%), szkolenia z zakresu sprzedaży, marketingu i obsługi klienta (odpowiednio: 28 i 7,8%) oraz szkolenia zaliczone do kategorii rozwój osobowościowy i kariery zawodowej (odpowiednio: 26 i 7,3%).

Pełny tekst analizy dostępny będzie na stronie internetowej WUP w Toruniu (www.wup.torun.pl) w zakładce Publikacje.

9. CENTRUM INFORMACJI I PLANOWANIA KARIERY ZAWODOWEJ (CiPKZ)

W 2008 roku z usług Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Toruniu, Bydgoszczy i Włocławku skorzystały łącznie 15.560 osoby (o 1,1% mniej niż w roku poprzednim).

Klienci CiPKZ w latach 2007 - 2008 według siedziby Centrum

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok		
		osoby	zmiana	
			liczba	%
Toruń	5 850	5 522	-328	-5,6
Bydgoszcz	5 937	6 415	478	8,1
Włocławek	3 945	3 623	-322	-8,2
razem CiPKZ	15 732	15 560	-172	-1,1

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu.

Klientami CiPKZ są przede wszystkim bezrobotni, ale również młodzież ucząca się, poszukujący pracy oraz inne osoby (np. pracodawcy, osoby osadzone w aresztach i in.).

Struktura klientów CiPKZ w latach 2007 - 2008

Wyszczególnienie		2007 rok	2008 rok			
			razem	Bydgoszcz	Toruń	Włocławek
ogółem klienci		15 732	15 560	6 415	5 522	3 623
z tego	młodzież ucząca się	4 168	7 987	2 256	1 887	844
	bezrobotni	8 216	7 666	2 461	2 969	2 236
	pozostali	3 348	2 907	1 698	666	543
z tego	poszukujący pracy	1 676	1 643	1 081	298	264
	inni	1 652	1 264	617	368	279

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu.

Klienci CiPKZ korzystają z bazy informacyjnej (w tym Internetu), z indywidualnego i grupowego poradnictwa zawodowego (w tym również ze specjalnie przygotowanych programów komputerowych), a także pełnej diagnozy psychologicznej wspierającej proces decyzyjny i doradczy. Poradnictwo zawodowe świadczone dla osób bezrobotnych, poszukujących pracy, osób opuszczających zakłady karne itp., koncentrowało się przede wszystkim na tych elementach procesu doradczego, które w rezultacie prowadzą do zwiększania potencjału zawodowego jednostek, pozwalają na rozwiązanie podstawowych problemów dotyczących wejścia, powrotu lub utrzymania się na rynku pracy. Poradnictwo dla ludzi młodych (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, studenci) polegało na możliwie jak najszerszym wspomaganie młodzieży w procesie przechodzenia ze szkoły/uczelni do etapów dalszego kształcenia i podejmowania pracy. Wspólną płaszczyzną oddziaływania na klientów było wspieranie ich w indywidualnym podejmowaniu decyzji.

W listopadzie 2008 roku CiPKZ w Toruniu zorganizowano konferencję – „Współczesny rynek pracy wyzwaniem dla edukacji ustawicznej i doradztwa karier na przestrzeni życia”. Konferencja

adresowana była do pracowników publicznych służb zatrudnienia, oświaty dorosłych, pracodawców i innych podmiotów zajmujących się problematyką relacji między kształceniem, rynkiem pracy a planowaniem kariery zawodowej.

CIiPKZ we Włocławku, w ramach porozumienia z Caritas Diecezji Włocławskiej zorganizowało 11 spotkań z osobami niepełnosprawnymi nt. aktywnego poszukiwania pracy. Na mocy porozumienia podpisanego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i Urzędem Skarbowym we Włocławku istnieje punkt informacyjno – doradczy, gdzie osoby korzystają z bezpłatnych porad w zakresie: bezrobocia, działalności gospodarczej, zasad ubezpieczeń społecznych i podatków.

Pracownicy CIiPKZ w Bydgoszczy uczestniczyli w pracach Rady Terenowej ds. Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Zadaniem rady jest koordynowanie współdziałania organów państwowych i przedstawicieli społeczeństwa w zapobieganiu przestępczości i wykonywaniu orzeczeń oraz świadczenie pomocy w readaptacji społecznej, a także wykonywanie kontroli społecznej i dokonywanie oceny polityki penitencjarnej.

CIiPKZ w Toruniu prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych. W oparciu o wnioski będące podstawą dokonania wpisu do rejestru opracowuje się i aktualizuje materiał zbiorczy ilustrujący ofertę szkoleniową na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Pracownicy CIiPKZ uczestniczyli również w wielu targach pracy, seminariach i konferencjach dotyczących problematyki rynku pracy, poradnictwa zawodowego i rozwoju zasobów ludzkich.

10. SŁUŻBA ZASTĘPCZA

Według stanu na 31 grudnia 2008 r. w województwie kujawsko – pomorskim w trakcie odbywania służby zastępczej było 156 poborowych: 52 poborowych z rejonu Torunia, 33 poborowych z rejonu Bydgoszczy oraz 71 poborowych z rejonu Włocławka.

W 2008 roku skierowano do odbycia służby zastępczej 103 poborowych. W okresie tym odroczone służbę 16 poborowym, zawieszono 5 poborowym oraz zwolniono z odbywania służby zastępczej 3 osoby. Do odbycia służby zastępczej oczekuje łącznie 51 osób: 15 poborowych z rejonu Torunia, 22 z rejonu Bydgoszczy oraz 14 z rejonu Włocławku.

Do „Centralnego wykazu zakładów pracy, w których może być odbywana służba zastępcza” są wpisane 232 podmioty. W 83 jest obecnie odbywana służba zastępcza. W 2008 roku odbyły się 52 posiedzenia Komisji Wojewódzkiej ds. Służby Zastępczej w Toruniu. Do Komisji wpłynęło 137 wniosków; 94 rozpatrzone zostały pozytywnie, a 45 negatywnie.

11. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH ZA GRANICĄ

W styczniu 2008 r. realizowano ofertę pracy wakacyjnej dla studentów na terenie **Niemiec**. Ostatecznie wypełnione formularze złożyło 43 studentów, które zostały przekazane za pośrednictwem WUP w Opolu do ZAV w Bonn. Z uwagi na fakt, że podpisywanie umów o pracę odbywa się bez udziału Urzędów nie jest znana liczba faktycznie zatrudnionych osób.

W grudniu 2008 roku rozpoczęto rekrutację studentów do pracy sezonowej w okresie letniej przerwy wakacyjnej w 2009 roku. O pracę sezonową mogli ubiegać się oprócz studentów studiów dziennych także zaocznicy i wieczorowi, nie ostatniego roku studiów, znający język niemiecki i deklarujący chęć podjęcia pracy w okresie wakacji przez okres co najmniej 2 miesiące. O pracę mogło ubiegać się 46 studentów. Nabór do pracy został zakończony w styczniu 2009 roku.

Do końca czerwca 2008 roku przeprowadzono 5 naborów do pracy sezonowej w **Hiszpanii**. Pracownicy sezonowi w Hiszpanii podjęli pracę głównie przy zbiorach truskawek, malin, borówek, oliwek, cytrusów. Inne prace wykonywane przez polskich pracowników sezonowych to: sadzenie truskawek oraz sortowanie i magazynowanie owoców cytrusowych. Zatrudnienie obywateli polskich do prac sezonowych realizowane jest przede wszystkim w ramach bezpośrednich umów o współpracy z pracodawcami i stowarzyszeniami pracodawców zagranicznych. Pozostałe oferty WUP w Toruniu otrzymuje z Ambasady Hiszpańskiej w Polsce.

W pierwszym kwartale 2008 roku realizowano 2 nabory (styczeń, marzec) dla **Stowarzyszenia Pracodawców Hiszpańskich Freshuelva**. Stowarzyszenie oferowało pracę przy zbiorze truskawek, malin, borówek. Okres pracy to minimum 2 miesiące, czas pracy to 39 godzin tygodniowo (6,5 godziny dziennie). Oferowano wynagrodzenie brutto 35,23 euro za dzień pracy. Współpraca ze Stowarzyszeniem odbywała się na podstawie porozumienia o współpracy podpisanego bezpośrednio między WUP w Toruniu a Stowarzyszeniem Freshuelva. Ogólnie w wyniku naborów do pracy zakwalifikowało się 177 osób.

W kwietniu 2008 odbył się nabór na ofertę otrzymaną bezpośrednio od **hiszpańskiego pracodawcy, firmy Dittmeyer**. Czas pracy wynosił 39 godzin tygodniowo (6,5 godziny dziennie) przez minimum 2 miesiące. Wynagrodzenie brutto 35,98 euro dziennie. Z pracodawcą zostało podpisane porozumienie dotyczące bezpośredniej współpracy i jej warunków. W 2008 roku w porozumieniu wprowadzono nowy zapis gwarantujący pracownikom wynagrodzenie za min. 18 dni pracy w przypadku wystąpienia postojów w pracy związanych z pogodą. Firma Dittmeyer zatrudniła 33 osoby do pracy przy zbiorze borówek i cytrusów.

W kwietniu 2008 roku przeprowadzono nabór dla nowego hiszpańskiego partnera: **Stowarzyszenia pracodawców Asociafruit**. Stowarzyszenie oferowało pracę w firmach Five Senses Group A.I.E. i Complejo Agrícola S.A. przy zbiorach warzyw i owoców pestkowych dla 80 kobiet i 30 mężczyzn. Łącznie do pracy zakwalifikowało się 110 osób. Do pracy wyjechało 96 osób. Z uwagi na to, że jeden z pracodawców – Complejo Agrícola S.A – zrezygnował z zatrudnienia 40 kobiet, zostały one zatrudnione u innego pracodawcy tj. Bionest (stowarzyszenie Freshuelva) przy zbiorach borówek. Pracodawca oferował pracę przez 39 godzin tygodniowo przez okres minimum 2 miesiące. Proponowano wynagrodzenie 42,37 euro dziennie.

W maju 2008 r., za pośrednictwem Ambasady Hiszpanii w Polsce, otrzymano ofertę pracy od **Stowarzyszenia Acosepa**. Stowarzyszenie zamierzało zatrudnić 60 osób do pracy przy zbiorze owoców. Do pracy u pracodawców hiszpańskich zrzeszonych w Stowarzyszeniu Acosepa zakwalifikowały się 52 osoby. Oferowano pracę na 4 miesiące, wynagrodzenie godzinowe: 7,50 euro brutto. Czas pracy: 10 godzin dziennie.

W miesiącach wrzesień – listopad 2008 r. została zrealizowana oferta pracy przy sortowaniu i magazynowaniu owoców cytrusowych. Firma **Fontestad (Walencja)** początkowo planowała zatrudnić 200 kobiet, liczba ta stale się zmniejszała. Było to związane z nasilającym się kryzysem ekonomicznym, który miał bezpośredni wpływ na zmniejszenie ilości zamówień na owoce cytrusowe. Pracodawca oferował wynagrodzenie w wysokości 6,29 brutto na godzinę. Czas pracy – 40 godzin tygodniowo.

Z firmą Fontestad WUP w Toruniu współpracuje od 2006 roku. W związku z pojawieniem się problemów organizacyjnych związanych z procesem rekrutacji, w czerwcu 2008 roku odbyło się spotkanie w celu uzgodnienia zasad dalszej współpracy. W czasie spotkania poruszono kwestie dotyczące zakresu ubezpieczenia pracowników, oferty pracy, porozumienia, a także kwestie problemów zgłaszanych przez pracowników zatrudnionych w sezonie 2007/2008. W trakcie pobytu pracownicy WUP mieli możliwość szczegółowego zapoznania się z organizacją pracy w Firmie Fontestad S.A. oraz przyjrzenia się cyklowi produkcyjnemu ww. firmy. Odbyły się spotkania z polskimi pracownikami sezonowymi. Przedstawiciele załogi zgłaszali pojawiające się kwestie sporne, które w większości zostały rozwiązane w trakcie spotkania.

Wizytacja hiszpańskich plantacji przez pracowników WUP w Toruniu. W trakcie wizyty roboczej odwiedzono andaluzyjskie Zrzeszenia Przedsiębiorstw Produkujących i Eksportujących Owoce i Warzywa (ASOCIAFRUIT z siedzibą w Sewilli, pracodawcę FIVE SENSES GROUP A.I.E, pracodawcę BIONEST w Almonte – El Rocio należąca do Zrzeszenia FRESHUELVA, pracodawcę MOGUER, CUNA DE PLATERO, S.C.A

w Moguer (HUELVA) należącym do Zrzeszenia FRESHUELVA. Celem wyjazdu było:

- zapoznanie się z warunkami pracy i zamieszkania polskich pracowników sezonowych kierowanych
- rozpoznanie możliwości oraz skali dalszej współpracy z pracodawcami hiszpańskimi stowarzyszonymi w Zrzeszeniu Przedsiębiorstw Produkcyjnych i Eksportujących Owoce i Warzywa w Andaluzji ASOCIAFRUIT (Asociation de Empresas Productors y Exportadoras de Frutas y Hortalizes de Andalucia y Extremadura),
- spotkania z pracodawcami, do których wyjeżdżają polscy pracownicy sezonowi w celu ustalenia płaszczyzny dalszej współpracy oraz rozpoznania możliwości nawiązania współpracy bezpośredniej w zakresie rekrutacji pracowników za pośrednictwem WUP w Toruniu,
- spotkania z potencjalnymi pracodawcami w celu nawiązania współpracy bezpośredniej w zakresie rekrutacji polskich pracowników sezonowych za pośrednictwem WUP w Toruniu,
- wyjaśnienie pojawiających się nielicznych kwestii spornych na linii pracodawca – pracownik.

11.1. ZATRUDNIENIE OBYWATELI POLSKICH W RAMACH EUROPEJSKICH SŁUŻB ZATRUDNIENIA EURES W 2008 ROKU

Zainteresowanie usługami EURES jest duże, w 2008 r. zanotowano 3.883 kontakty z osobami bezrobotnymi i poszukującymi pracy za granicą (kontakty osobiste, telefoniczne i poprzez pocztę elektroniczną): 3.222 zapytania dotyczyły możliwości zatrudnienia w krajach UE i EOG, 408 – warunków życia i pracy za granicą, 253 kontakty obejmowały inne zagadnienia. Do końca 2008 r. przyjęto do realizacji 497 ofert pracy za granicą, w ich ramach zgłoszono ok. 9.947 wolnych miejsc pracy. Poszerzył się krąg krajów, z których napływały oferty pracy. Najwięcej propozycji zatrudnienia otrzymano z Wielkiej Brytanii (113 ofert), Czech (72 oferty), Norwegii (48 ofert), Hiszpanii (43 oferty), Cypru (72 oferty) i Irlandii (36 ofert). Przeważały oferty zatrudnienia stałego, dla osób znających języki obce (gł. język angielski) i posiadających kwalifikacje zawodowe.

W marcu 2008 r. zorganizowano 2 rekrutacje dla pracodawców cypryjskich: dla firmy Louis Hotels Group (branża hotelarsko – gastronomiczna), pracodawca ostatecznie zatrudnił 16 osób oraz firmy SIGMA Bakery (poszukiwano piekarzy), pracodawca nie zatrudnił żadnego kandydata.

We współpracy z WUP w Rzeszowie, zorganizowano nabór dla brytyjskiej firmy Select Service Partners dla pracowników punktów

gastronomicznych na lotnisku (55 wolnych wakatów), ostatecznie pracodawca zatrudnił 16 osób.

Większość ofert EURES to oferty, na które osoby zainteresowane aplikują samodzielnie, przesyłając CV bezpośrednio do pracodawcy lub do doradcy EURES z innego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, stąd trudność w ustaleniu dokładnej liczby osób z województwa kujawsko – pomorskiego, zatrudnionych przez pracodawców zagranicznych. Najbardziej poszukiwani pracownicy w krajach UE to:

- inżynierowie (budownictwa, mechanicy, chemicy),
- wykwalifikowani robotnicy budowlani (hydraulicy, murarze, zbrojarze, betoniarze),
- spawacze, ślusarze, tokarze, frezerzy, monterzy,
- opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych,
- informatycy, programiści, elektrycy,
- kierowcy, mechanicy, elektrycy,
- operatorzy i programiści maszyn do obróbki metalu,
- pracownicy sezonowi w rolnictwie, hotelarstwie i gastronomii,
- rzeźnicy, wykrawacze.

W wyniku zawartej umowy o dofinansowanie realizacji działań EURES w Polsce w okresie od 1 kwietnia 2008 roku do 31 marca 2009 roku dla województwa przyznano kwotę 45.432,66 zł. Dodatkowo na wniosek WUP w ww. umowie ujęto działanie pt. „*Międzynarodowe Targi Pracy w Toruniu*”. Kwota przyznana przez Komisję Europejską dla na realizację ww. działania wyniosła 49.235,96 zł. Działanie zostanie zrealizowane w I kwartale 2009 roku, planuje się zorganizowanie jednodniowych targów pracy z udziałem pracodawców z krajów UE/EOG.

Do końca 2008 roku w ramach grantu EURES 2008 zostały wykonane następujące zadania:

- organizacja szkolenia dla powiatowych asystentów EURES z województwa kujawsko – pomorskiego
- aktualizacja materiałów informacyjnych EURES oraz wizyty doradców EURES w partnerów na lokalnym rynku pracy,
- udział doradców EURES w Europejskich Targach Pracy – pomoc w przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych odbywających się trakcie targów
- udział doradców EURES w V Międzynarodowych Targach Pracy – pomoc w przeprowadzeniu rozmów kwalifikacyjnych odbywających się trakcie targów
- udział doradców EURES w Międzynarodowych Targach Pracy poświęconych branży budowlanej w Reykjavíku – prowadzenie stoiska EURES, prezentacja ofert pracy, dystrybucja ulotek i broszur nt. warunków życia i pracy w Polsce.

11.2. KRAJOWE POŚREDNICTWO PRACY

W 2008 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęło 257 ofert pracy od 118 pracodawców z terenu całego kraju. Najczęściej poszukiwano: pracowników budowlanych, agentów ds. sprzedaży, kierowców, operatorów maszyn. Najwięcej krajowych ofert pracy wpłynęło z województwa kujawsko – pomorskiego, mazowieckiego oraz wielkopolskiego. Zostały wdrożone standardy krajowego pośrednictwa pracy, m.in. poprzez tworzenie elektronicznych kart pracodawców, rozwijanie współpracy z pracodawcami w celu aktualizowania ofert pracy oraz uzyskiwania informacji zwrotnej dot. ceny świadczonych przez WUP w Toruniu usług w zakresie pośrednictwa pracy.

11.3. AGENCJE ZATRUDNIENIA

W 2008 roku do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wpłynęły 34 wnioski o wpis do rejestru agencji zatrudnienia. W tym samym czasie wydano ogółem 70 certyfikatów wstępnych 33 podmiotom. W roku 2008 wydano również 25 certyfikatów 14 podmiotom.

Liczba czynnych agencji zatrudnienia na terenie województwa kujawsko - pomorskiego

Rodzaj agencji zatrudnienia	Liczba
Agencja pośrednictwa pracy na terenie Rzeczypospolitej Polski	47
Agencja pośrednictwa pracy za granicą u pracodawców zagranicznych	40
Agencja doradztwa personalnego	31
Agencja pracy tymczasowej	41
Agencja poradnictwa zawodowego	21
Liczba agencji ogółem	180
Liczba podmiotów ogółem	77

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu.

W 2008 roku weszło postępowanie administracyjne wobec 37 podmiotów, w tym: 24 podmiotów, które nie przedstawiły informacji o działalności agencji zatrudnienia za rok 2007 oraz 13 podmiotów, które w przedstawionej informacji nie wykazały działalności. Z rejestru wykreślono 19 podmiotów, w tym: 8 podmiotów (21 agencji zatrudnienia) w związku z niewykazaniem działalności bądź nieprzedstawieniem informacji o działalności za rok 2007 oraz 11 podmiotów na ich wnioski.

W roku 2008 przekazano do Okręgowego Inspektoratu Pracy 8 skarg, które dotyczyły głównie: kwestii pobierania opłat, niewywiązywania się podmiotu z umowy, podejrzenia o nielegalne prowadzenie agencji zatrudnienia.

12. KOORDYNACJI SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, jako instytucja właściwa w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia, współpracował z polską instytucją łącznikową – Departamentem Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego MPiPS oraz z innymi instytucjami łącznikowymi i właściwymi państw członkowskich UE/EOG i Szwajcarii.

Zadania koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego są realizowane przez WUP w Toruniu w oparciu o stałą współpracę ze wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko – pomorskiego oraz ich filiami.

W latach 2005 – 2008 liczba osób zainteresowanych uzyskiwaniem świadczeń dla bezrobotnych na zasadach koordynacji zabezpieczenia społecznego za pośrednictwem WUP w Toruniu systematycznie rosła. Przewiduje się, iż tendencja ta w latach następnych będzie wzrastać.

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu przyjął łącznie w 2008 r. 1.604 wnioski o przyznanie prawa do zasiłku (613 wniosków wpłynęło w 2007 roku). Największą liczbę osób bezrobotnych ubiegających się o świadczenia na zasadach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego odnotowano w PUP: Bydgoszczy – 316 osób, Toruniu – 175 osób, Grudziądzu – 151 osób, we Włocławku - 140 osób, Inowrocławiu – 134 osoby.

Ze wszystkich wniosków uzyskanych w roku 2008 ostatecznie zakończono 1.195 spraw (75%) - 557 wniosków rozpatrzono pozytywnie i 42 wnioski odmownie.

W celu zaliczenia okresów ubezpieczenia/zatrudnienia przebytych w innym państwie UE/EOG i w Szwajcarii do WUP w Toruniu trafiło 1.620 wniosków o formularz E301 (w 2007 roku – 649 wniosków). Z 1.620 wniosków aż 1.538 dotyczyło pośrednictwa WUP w Toruniu w uzyskaniu formularzy E301 z instytucji właściwych innych państw w celu nabycia prawa do zasiłku w Polsce. Z ww. wniosków ostatecznie zakończono 1.104 (uzyskano 1.090 formularzy E301), 434 wnioski o pośrednictwo w uzyskaniu formularza E301 pozostają w toku. Według danych WUP w Toruniu, obywatele województwa kujawsko – pomorskiego występowali o potwierdzenie okresów zatrudnienia/ubezpieczenia na formularzu E301 przebytych w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Hiszpanii, Holandii i w Niemczech, natomiast w 82 wnioski dotyczyły wydania formularza E301 potwierdzającego zatrudnienie w terenie Polski dla osób ubiegających się o zasiłek w innym państwie członkowskim. Wszystkie wnioski o wydanie formularza E301 rozpatrzono pozytywnie.

W roku 2008, do WUP w Toruniu zaczęły napływać wnioski o wydanie formularzy E302 (łącznie 8 wniosków), które służą do określenia

sytuacji materialnej i zawodowej członków rodziny osoby bezrobotnej, która ubiega się o przyznanie prawa do zasiłku. Formularze E302 są stosowane tylko przez te państwa, które swą opieką socjalną obejmują także członków rodziny bezrobotnego (np. Irlandia, Austria). Ponadto, w roku 2008 zaobserwowaliśmy wzrost liczby osób, które były zainteresowane transferem zasiłku dla bezrobotnego do innych państw UE/EOG i do Szwajcarii. WUP w Toruniu wydał 14 formularzy E303 uprawniających do transferu zasiłku z Polski do innego państwa członkowskiego. Natomiast do WUP w Toruniu trafiło 67 formularzy E303, głównie wydane przez instytucje: irlandzką, brytyjską i instytucje niemieckie. Łączna kwota transferu zasiłków z innych państw członkowskich do Polski wyniosła ok. 520 tys. zł.. Wszystkie wnioski o wydanie formularza E303 zostały ostatecznie rozpatrzone.

13. WYKAZ WYBRANYCH ANALIZ I PUBLIKACJI WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY W TORUNIU W 2008 ROKU

1. Efektywność aktywnych programów rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
2. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko - pomorskim w 2007 r.
3. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r. - cz. II
4. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 r.
5. Broszura „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 r.”
6. Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko – pomorskiego
7. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w roku 2007
8. Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 roku
9. Labour market and labour market programmes in kujawsko – pomorskie in 2007
10. Rynek pracy i programy rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
11. Informacja o sytuacji kobiet na rynku pracy województwa kujawsko – pomorskiego w 2007 roku
12. Bezrobocie na wsi w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
13. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
14. Rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 roku
15. Niepełnosprawni bezrobotni i poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w 2007 roku
16. Informacja o niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w województwie kujawsko – pomorskim w I półroczu 2008 roku

1. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Wyszczególnienie	2007 rok	2008 rok
Ludność ogółem	2 066 136	2 067 918
z tego zamieszkała:		
- na wsi	803 559	808 456
- w mieście	1 262 577	1 259 462
Ludność według płci		
-kobiety	1 069 475	1 070 633
-mężczyźni	996 661	997 285
Ludność według ekonomicznych grup wieku:		
- przedprodukcyjnym	421 767	413 722
- produkcyjnym	1 334 274	1 336 920
- poprodukcyjnym	310 095	317 276
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	107	107
Ogólne saldo migracji	-1803*	-1 681
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ¹	225 169	231 682
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według BAEL: ²		
-wskaznik zatrudnienia	47,5	49,7
-współczynnik aktywności zawodowej	51,7	54,1
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON	188 531	192 182
z tego w sektorze:		
- publicznym	6 399	5 773
w tym:		
- przedsiębiorstwa państwowe	29	11
- prywatnym	182 132	186 409
w tym:		
- osoby fizyczne prowadzące działalność	148 248	151 475

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy

1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, dotyczy pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych

2. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) jest prowadzone w systemie kwartalnym; badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych

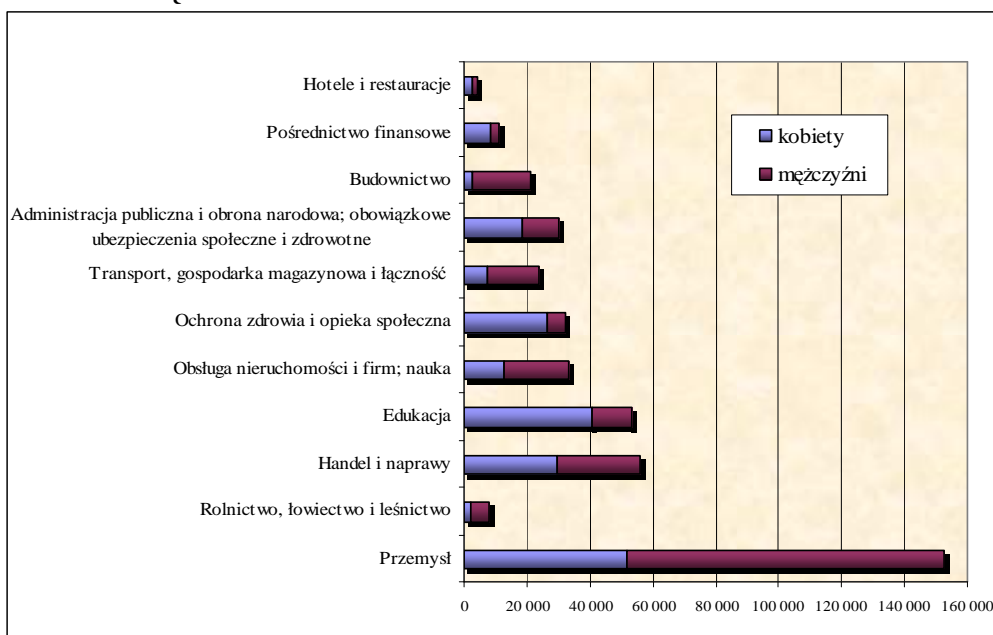
*dane za okres I - IX 2007

2. PRACUJĄCY WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

Sektory Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	2006 rok	2007 rok	% z ogółem
	liczba osób		
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	117 952	118 394	17,0
Przetwórstwo przemysłowe	153 980	162 348	23,3
Budownictwo	34 101	38 970	5,6
Handel i naprawy	108 487	115 046	16,5
Hotele i restauracje	9 099	9 203	1,3
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	33 584	35 449	5,1
Pośrednictwo finansowe	13 666	14 330	2,1
Obsługa nieruchomości i firm	43 455	49 800	7,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	29 790	30 375	4,4
Edukacja	54 935	54 796	7,9
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	37 288	38 835	5,6
Pozostałe sekcje PKD*	31 001	29 959	4,3
Pracujący ogółem	667 338	697 505	100,0

* tzn.: Górnictwo, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę; Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała; Gospodarstwach domowe zatrudniające pracowników; Organizacje i zespoły eksterytorialne;

3. PRACUJĄCY WEDŁUG PŁCI W 2007 ROKU.*

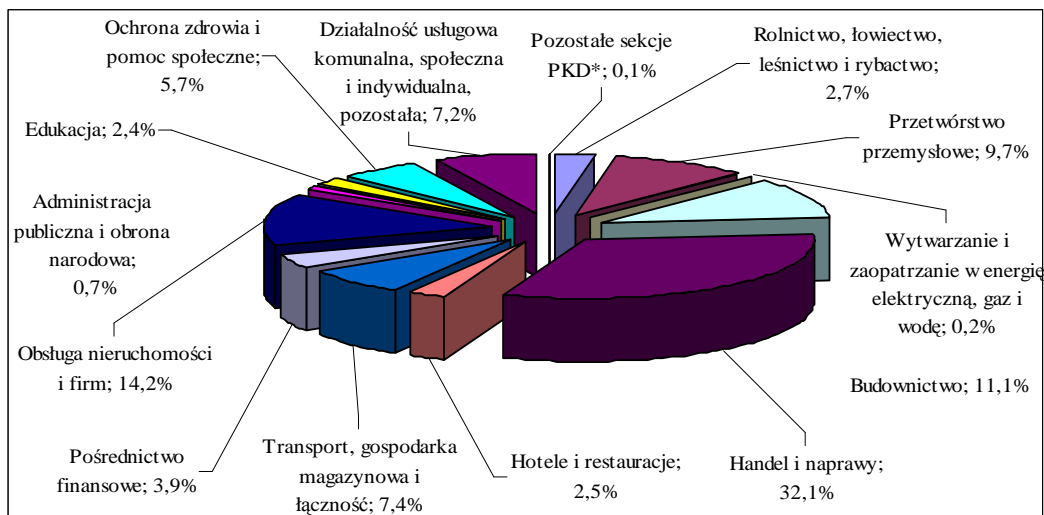

* bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie

4. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKCJI PKD W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM w 2007 i 2008 roku

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	liczba podmiotów		wzrost/spadek
	2007 rok	2008 rok	
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	5 067	5 133	66
Przetwórstwo przemysłowe	18 767	18 724	-43
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	256	294	38
Budownictwo	19 884	21 326	1 442
Handel i naprawy	62 501	61 776	-725
Hotele i restauracje	4 790	4 772	-18
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13 768	14 254	486
Pośrednictwo finansowe	7 211	7 565	354
Obsługa nieruchomości i firm	26 695	27 374	679
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	1 418	1 438	20
Edukacja	4 522	4 580	58
Ochrona zdrowia i pomoc społeczne	10 089	10 918	829
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	13 387	13 842	455
Pozostałe sekcje PKD*	176	186	10
Podmioty gospodarcze ogółem	188 531	192 182	3 651

5. PODMIOTY GOSPODARCZE WEDŁUG SEKCJI PKD W 2008 ROKU - STRUKTURA

6. BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI ORAZ STOPA BEZROBOCIA

Stan w końcu okresu

Powiaty	Bezrobotni zarejestrowani			Stopa bezrobocia		
	2007 rok	2008 rok		2007 rok	2008 rok	
		osoby	osoby		liczba	w %
Województwo razem	123 243	110 256	-12 987	14,9	13,4	-1,5
Bydgoszcz – powiat grodzki	10 318	8 139	-2 179	6,2	4,9	-1,3
Bydgoszcz – powiat ziemski	3 753	3 097	-656	11,0	9,1	-1,9
Grudziądz – powiat grodzki	7 205	6 862	-343	20,0	19,0	-1,0
Grudziądz – powiat ziemski	3 489	3 255	-234	24,1	22,8	-1,3
Toruń – powiat grodzki	5 802	5 589	-213	6,3	6,0	-0,3
Toruń – powiat ziemski	4 989	4 312	-677	15,9	13,9	-2,0
Włocławek – powiat grodzki	8 191	7 381	-810	14,4	13,0	-1,4
Włocławek – powiat ziemski	7 101	6 483	-618	22,2	20,6	-1,6
Aleksandrów Kujawski	4 249	3 734	-515	19,5	17,5	-2,0
Brodnica	4 383	3 663	-720	14,7	12,5	-2,2
Chełmno	3 005	3 278	273	17,4	18,6	1,2
Golub – Dobrzyń	2 971	2 611	-360	18,0	16,1	-1,9
Inowrocław	14 992	12 614	-2 378	22,3	19,3	-3,0
Lipno	5 661	5 434	-227	22,4	21,6	-0,8
Mogilno	3 665	3 442	-223	20,2	19,1	-1,1
Nakło nad Notecią	6 311	5 117	-1 194	22,0	18,5	-3,5
Radziejów	3 414	3 496	82	19,9	20,2	0,3
Rypin	3 533	2 705	-828	19,2	15,3	-3,9
Sępólno Krajeńskie	3 191	3 140	-51	21,8	21,4	-0,4
Świecie	5 914	5 763	-151	16,1	15,6	-0,5
Tuchola	3 188	2 674	-514	18,5	15,9	-2,6
Wąbrzeźno	2 521	2 236	-285	19,4	17,5	-1,9
Żnin	5 397	5 231	-166	21,9	21,2	-0,7

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu.

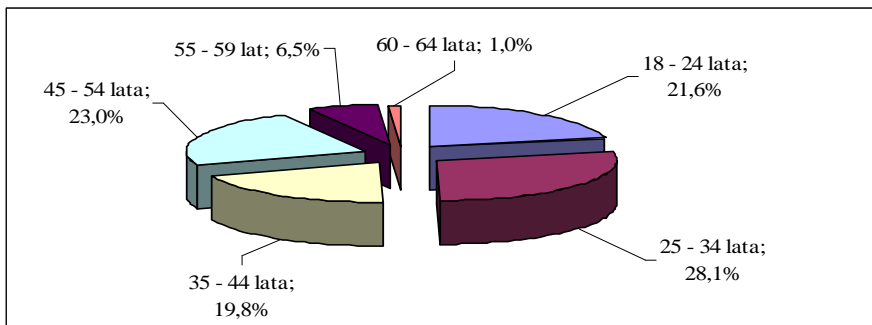
**7. BEZROBOTNI WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO
MIEJSCA PRACY - Stan w końcu okresu okresu**

Sekcja Polskiej Klasyfikacji Działalności		2007 rok		2008 rok	
		osoby	osoby	zmiana	
				liczba	w %
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	A	5 741	4 526	-1 215	-21,2
Rybacktwo	B	15	18	3	20,0
Górnictwo	C	81	77	-4	-4,9
Przetwórstwo przemysłowe	D	24 914	23 110	-1 804	-7,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	443	375	-68	-15,3
Budownictwo	F	7 527	6 925	-602	-8,0
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	G	19 015	16 253	-2 762	-14,5
Hotele i restauracje	H	2 238	1 916	-322	-14,4
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	2 094	1 921	-173	-8,3
Pośrednictwo finansowe	J	827	727	-100	-12,1
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	4 234	4 336	102	2,4
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	L	10 257	9 231	-1 026	-10,0
Edukacja	M	1 919	1 687	-232	-12,1
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	N	3 006	2 439	-567	-18,9
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	O	9 791	9 262	-529	-5,4
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	P	373	298	-75	-20,1
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Q	14	16	2	14,3
Działalność niezidentyfikowana	R	5 998	5 842	-156	-2,6
Razem poprzednio pracujący		98 487	88 959	-9 528	-9,7
Dotychczas niepracujący		24 756	21 297	-3 459	-14,0
Ogółem		123 243	110 256	-12 987	-10,5

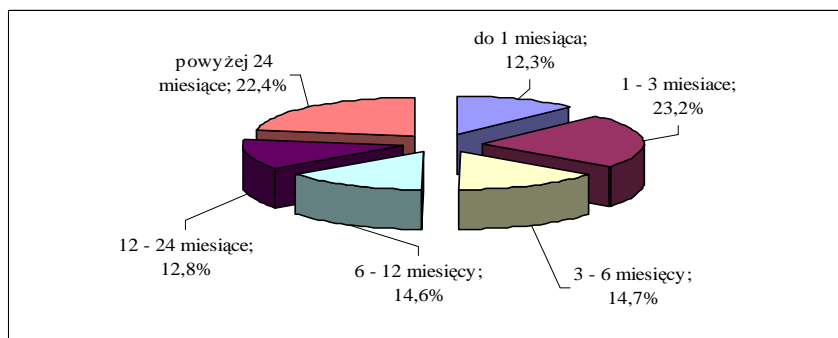
Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu.

8. STRUKTURA BEZROBOTNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM. Stan w końcu 2008 roku.

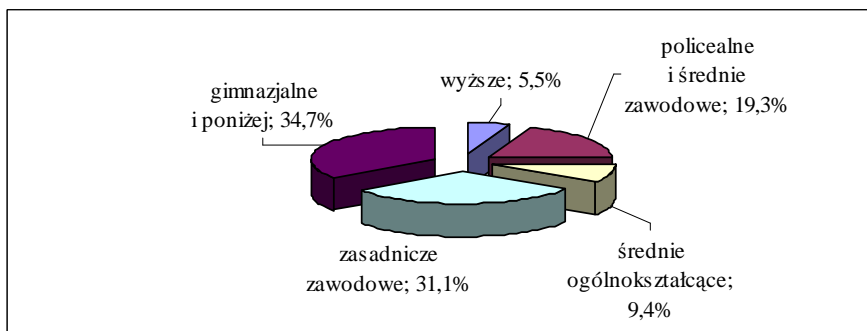
BEZROBOTNI WEDŁUG WIEKU

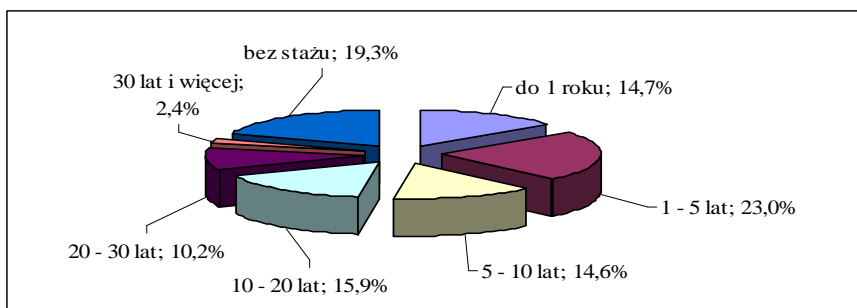
BEZROBOTNI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

BEZROBOTNI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

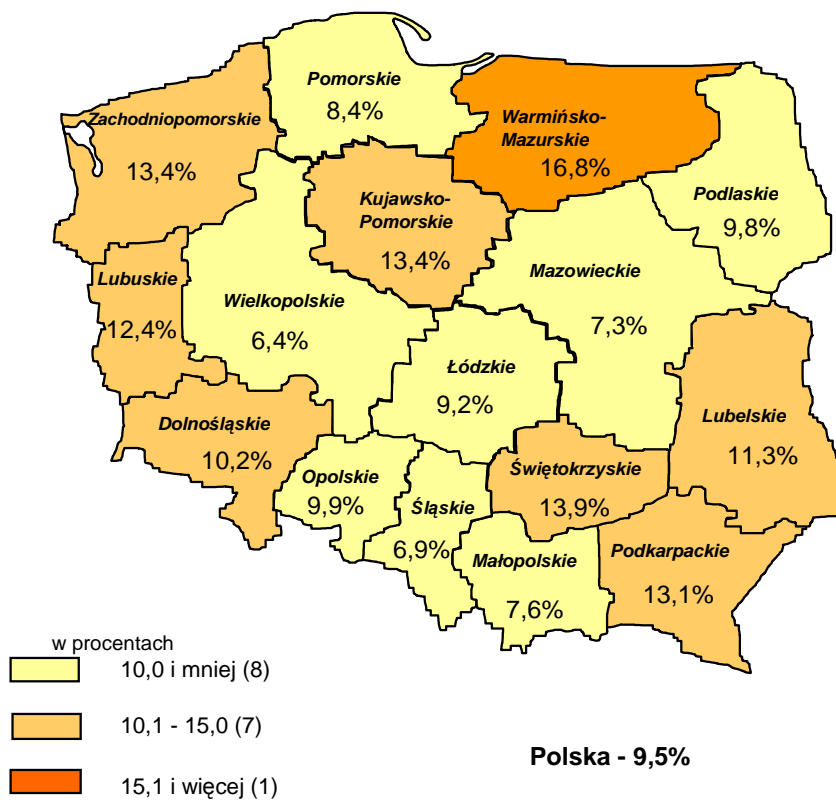

BEZROBOTNI WEDŁUG STAŻU PRACY

Stopa bezrobocia według województw

stan w końcu grudnia 2008 r.

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

**Stopa bezrobocia
według powiatów województwa kujawsko - pomorskiego
stan w końcu grudnia 2008 r.**

w procentach:

- 12,0 i mniej (3)
- 12,1 - 16,0 (6)
- 16,1 - 20,0 (8)
- 20,1 i więcej (6)

Polska - 9,5%

**Województwo
Kujawsko - Pomorskie - 13,4%**

Podregion bydgosko - toruński - 6,6%

Podregion grudziądzki - 17,2%

Podregion włocławski - 18,2%

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

**STOPA BEZROBOCIA W POLSCE I WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM
W LATACH 2001 - 2008. STAN W KOŃCU KWARTAŁU**

po korekcie z dnia 13.10.2008 r. za okres: grudzień 2007 - sierpień 2008

